

ZAKLJUČCI SA KONFERENCIJE „LOKALNI IZBORI 2012– ANALIZA IZBORNOG PROCESA“

1. Izbornim zakonom BiH potrebno je regulirati:

- održavanje vanrednih izbora,

Poglavljem 14. Izbornog zakona BiH regulirani su ponovni, odgođeni i prijevremeni izbori, dok vanredni izbori uopće nisu regulirani, a postoji potreba i za tim vidom izbora.

-da predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora iz svojih evidencija imenuje OIK/GIK,

Članom 2.13 Izbornog zakona BiH propisano je da općinska/gradska izborna komisija imenuje i obučava članove biračkog odbora i odgovorna je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i u općinskim/gradskim centrima za brojanje. S tim u vezi, općinska/gradska izborna komisija treba da imenuje najodgovornijeg člana biračkog odbora za predsjednika, čime se u dobroj mjeri profesionalizira njegov rad. Praksa je pokazala da pravo političkih subjekata na učešće u postupku žrijebanja i imenovanja za članove biračkih odbora nerijetko bude zloupotrijebljeno (ustupanjem toga prava drugom političkom subjektu).

-glasачi koji glasaju putem mobilnog tima da glasaju nepotvrđenim glasačkim listićem,

Personalizacijom podataka moguće je utvrditi koji glasački listić pripada biraču koji ima pravo glasati putem mobilnog tima, a ostatak glasačkih listića bio bi nevalidan. Naime, dosad, ukoliko je utvrđeno da je u glasačkoj kutiji bilo više glasačkih listića od broja potpisa na dopunskom biračkom spisku, zbog nemogućnosti da se utvrdi koji birač nema pravo glasati putem mobilnog tima, nevalidnim su proglašavani svi glasački listići.

-mogućnost korištenja informacione tehnologije u izbornom procesu,

Elektronsko glasanje kao savremeni oblik glasanja, umnogome bi spriječilo izborne manipulacije koje se nerijetko događaju tokom glasanja, a naročito nakon zatvaranja biračkog mjesta (prebrojavanjem glasačkih listića i unosom izbornih rezultata).

-zaštitu izbornog prava (podnošenje prigovora i žalbi) regulirati na način da se izbjegne trostepenost postupka,

Potrebno je redefinirati kompletno poglavlje 6 – Zaštita izbornog prava.

- propisati sankcije za političke subjekte koji ne dostavljaju postizborne finansijske izvještaje,

Izbornim zakonom BiH propisan je maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje troškova izborne kampanje, za sve nivoe vlasti, kao i obaveza političke stranke i nezavisnog kandidata da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnesu finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH. Izbornim zakonom BiH nije propisana sankcija u slučaju neizvršenja obaveze dostavljanja finansijskog izvještaja.

-precizirati odredbe koje se odnose na procentualnu zastupljenost manje zastupljenog spola u izbornoj administraciji i na kandidatskim listama,

Odredbe o ravnopravnoj zastupljenosti spolova propisane su Zakonom o izmjeni i dopuni Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 18/13), no iste su neprovođive prilikom imenovanja članova izborne komisije, biračkog odbora i sačinjavanja kandidatskih listi.

2. *Potrebno je donijeti poseban zakon o provođenju lokalnih izbora u BiH*

Članom 1.1. Izbornog zakona BiH propisano je da se tim zakonom uređuje izbor članova i delegata Parlamentarne skupštine BiH i članova Predsjedništva BiH, te utvrđuju principi koji važe za izbore na svim nivoima vlasti u BiH. Izbornim zakonom Republike Srpske propisano je da se izbor lokalnih organa (odbornika u skupštine općina) vrši u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH, dok je izbor i opoziv načelnika općine precizno reguliran.

U Federaciji BiH je reguliran samo izbor i opoziv načelnika Zakonom o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine.

3. *Potrebno je donijeti Zakon o političkim strankama u BiH.*

Zakon o političkim strankama u cijelosti bi riješio registriranje političkih stranaka pod istim uslovima i s jedinstvenim registrom političkih stranaka, što bi umnogome olakšalo provođenje Izbornog zakona BiH i otklonilo dosadašnje nejasnoće u pogledu ovjere političkih stranaka za učestvovanje na izborima.

4. *Zakonom o finansiranju političkih stranaka trebalo bi regulirati:*

-da politički subjekti svoje poslovanje obavljaju putem jednog računa (jedinstveni račun za finansiranje političkih stranaka – trezorsko poslovanje), Vršenje poslovanja putem jednog računa je jedini način da se uvede potpuni uvid u transparentnost prihoda i rashoda koje političke stranke ostvaruju, i time i rad kontrolnih organa učini efikasnijim.

-finansiranje političkih subjekata iz budžeta svih nivoa vlasti urediti na jedinstven način.

(jedinствena pravila finansiranja na svim nivoima garantuju pravi uvid u iznos budžetskog novca koji se distribuira političkim subjektima na svakom nivou vlasti).

5. ***Putem medija informirati birače o radu izborne administracije, o poslovima i realizaciji istih.***

Obzirom na značaj poslova koji su povjereni općinskim/gradskim izbornim komisijama (imenovanje biračkih odbora, rad centara za birački spisak, akreditiranje posmatrača, izborni dan i dr.), potrebno je javnost kontinuirano obavještavati o radu izbornih komisija, posebno u izbornom periodu.

6. ***Na svakoj narednoj konferenciji izborne administracije obavezno razmatrati izvještaj o realizaciji zaključaka sa prethodne konferencije.***

Na ovaj način se analizira provođenje prethodno donesenih zaključaka i stvara mogućnost objektivnijeg odnosa prema novim obavezama i sugestijama koje su upućuju organima nadležnim za postupanje po donesenim zaključcima.